

FORVALTNINGSPLAN

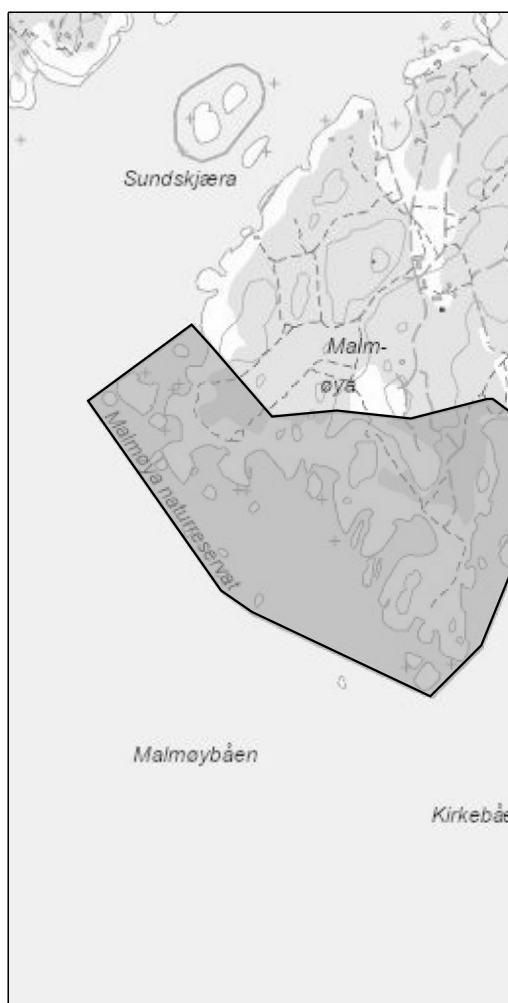
Malmøya

Verneområde	VV00002468
Utskriftsdato	24.11.2023
Planstatus	Intern kladd

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

INNLEDNING

MALMØYA (VV00002468)

Godkjent av	
Oppstartsdato	02.09.2022
Planlagt revisjon	
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte
saksnummer

Forvaltningsmyndighet Statsforvalteren i Vestfold
og Telemark

Forvaltningsmyndighetstype Statsforvalter

Oppsyn <http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/>

Fylker Vestfold og Telemark

Kommuner Larvik

Verneform naturreservat

Verneplan Verneplan for Oslofjorden -
delplan Vestfold

Vernet dato

30.06.2006

OM FORVALTNINGSPLANEN

Malmøya naturreservat ble opprettet under Kronprinsreg. res. den 30. juni 2006. Det ble utarbeidet en enkel besøksstrategi for området i 2020 som er noe oppdatert i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplanen, og arbeidet med en forvaltningsplan ble startet opp høsten 2022.

Formålet med fredningen av Malmøya naturreservat er å bevare et spesielt og variert kystområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har også særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og er egenartet i form av stor variasjon i strandtyper, som rullesteinstrand, sandstrand, svaberg og vegetasjonstyper, samt tangvollsamfunn, tørrenger, strandkratt og vindpint skog. Dessuten er området voksested for nasjonalt svært sjeldne og truede arter.

Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer, og skal gi brukere av området forutsigbarhet. Den skal også fungere som veiledning for forvaltningsmyndigheten og beskrive saksbehandlingsrutiner. En forvaltningsplan er ikke et juridisk bindende dokument i seg selv, med mindre verneforskriften henviser til forvaltningsplanen for mer utfyllende opplysninger knyttet til en paragraf i verneforskriften. Forvaltningsplanen har som hovedformål å avklare hvordan vern- og brukerinteresser i verneområdet skal håndteres.

Forvaltningsplanen skal revideres med jevne mellomrom for å sikre god ivaretagelse av naturverdier og brukerinteresser i området. Forvaltningsmyndigheten vurderer når det er nødvendig med en revisjon av planen.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS OPPGAVE

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark er forvaltningsmyndighet for Malmøya naturreservat, og søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Statsforvalteren. Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking og tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører for å utføre slike forvaltningstiltak kan være Statens Naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter hva som er tillatt og hva som er forbudt i verneområdet. I tillegg kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon fra vernebestemmelsene med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

De sentrale forvaltningsorganene, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet, har overordnet ansvar for verneområdeforvaltningen, blant annet gjennom klagebehandling og fastsettelse av rammene for forvaltningen.

OMRÅDEFAKTA

Landareal (daa)	318
Sjøareal (daa)	346
IUCN-status	IUCN_IA
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis.

IUCN

Norge er medlem i Den internasjonale naturvernunion (IUCN)(URL: <https://www.iucn.org/>). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold.

Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (Protected Areas) (URL: <https://www.iucn.org/theme/protected-areas>). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt IUCN kategorier (URL: <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-area-categories>). Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

BERNKONVENSJONEN

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene.

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene.

Dette nettverket har fått navnet "Emerald Network" (URL til Bernkonvensjonen: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>).

NATUR

BESKRIVELSE

Ytterst i Viksfjord og øst for Stavern ligger Malmøya. Øya ble kjøpt av det offentlige i 2001 for å sikre øya til friluftsliv. I 2006 ble den sørlige delen av Malmøya vernet som et naturreservat. Naturreservatet viser fine eksempler på samspillet mellom geologi, landskap og vegetasjon. Ytterst er landskapet preget av svaberg, rullesteinstrender og vindpåvirket vegetasjon. Lenger inn på øya er det mer skjermede områder med vegetasjonsfattige koller.

NATURTYPER BESKRIVELSE

Strendene og svabergene på Malmøya er sterkt eksponert for vind og bølgeslag, som også påvirker hvilken vegetasjon som finnes. På de mest utsatte områdene er det nakent berg. På stein- og grusstrendene er ikke vegetasjonen heldekkende, men mer spredt, flekkvise bestander (NINA, 1994). Den vanligste vegetasjonen er flerårige driftsvollsamfunn, men det er også fragmenter av strandeng og strandsump. Vegetasjonen mellom stranda og granskogen er en blanding av tørrenger og varmekjært strandkratt. I Nepegårdsbukta i øst finnes brakkvannsinfluert vegetasjon på sandig substrat.

I 2000 ble det kartlagt etter DN-håndbok 13 innenfor Malmøya naturreservat, og følgende terrestriske naturtyper ble registrert: Strandeng og strandsump (A- (svært viktig), B- (viktig) og C- (lokalt viktig) verdi) og Kantkratt (A- og B- verdi). Det er begrenset med informasjon om disse naturtypene i verneområdet, med unntak av at de vil bli negativt påvirket av eventuell arealbruk. I tillegg er følgende marine naturtyper etter DN-håndbok 19 registrert i 2009/2010: Bløtbunnsområder i strandsonen - strandflater av mudderblandet sand (C-verdi) og Ålegrassamfunn - vanlig ålegras (C-verdi). Marine naturtyper etter DN håndbok-19 har en svært begrenset kartlegging i form av at verdien i hovedsak settes med bakgrunn i størrelsen på naturtypen og ikke så mye etter hvilken kvalitet eller tilstand naturtypen har.

Malmøya naturreservat ble basiskartlagt i 2015 etter NIN-metodikken (Natur i Norge). Basiskartlegging innebærer arealdekkende kartlegging av naturvernområder (eller utvalgte delområder i naturvernområder). Kunnskapsgrunnlaget fra basiskartleggingen benyttes blant annet for å prioritere forvaltningstiltak i verneområder og dokumentere endringer/effekter som følge av tiltakene. Kartleggingsenheten er i målestokk 1:5000. Resultatet av kartleggingen omfattet følgende naturtyper:

- Saltvannsbunnsystemer (fast fjærebelt-bunn)
- Sirkulerende vannmasser i fysisk avgrensede saltvannsforkomster
- Saltvannsbunnsystemer (helofytt-saltvannssump)
- Sirkulerende innsjøvannmasser
- Strandberg (kalkfattig strandberg)
- Driftvoll (beskyttende og moderat eksponerte driftvoller)
- Nakent berg (lite tørkeutsatte svært og temmelig kalkfattige nakne berg)
- Grus- og steindominert strand og strandlinje
- Grus- og steindominert strand og strandlinje (øvre skjellsandstrand uten pionervegetasjon)
- Grus- og steindominert strand og strandlinje (stein- og grusstrender og strandlinjer i etablerings- og konsolideringsfase på epilitoral fastmark)
- Oppdyrket varig eng (med lite intensivt hevdpreg)
- Løs sterkt endret fastmark
- Strandeng (strandenger i øvre geolitoral og supralitoral)
- Semi-naturlig eng (svakt kalkrik eng med klart hevdpreg)
- Åpen grunnlendt mark (åpen kalkfattig grunnlendt lyngmark)
- Sanddynemark (forstrand og primærdyner)
- Skogsmark (blåbærskog)
- Skogsmark (bærlyngskog)
- Skogsmark (lågurtskog)
- Skogsmark (svak lågurtskog)

- Skogsmark (storbregneskog)
- Kystlynghei (kalkfattige kystlyngheier)

For en nærmere oversikt over hvor i naturreservatet de ulike naturtypene er kartlagt, viser vi til www.naturbase.no.

Kartleggingen fra 2015 inneholder begrenset med informasjon om hvilken tilstand de ulike naturtypene hadde på kartleggingstidspunktet, samt begrenset med informasjon om gjengroing og registreringer av arter. Det vil si at verdien av kartleggingen i stor grad er knyttet til avgrensingen av de ulike naturtypene og ikke like mye til tilstand, kvalitet eller arter knyttet til de ulike naturtypene.

ARTER BESKRIVELSE

I 1997 ble det registrert en rekke fugler på Malmøya (Johannessen, K., 1997), men da på øya i sin helhet og ikke kun spesifisert til naturreservatet. Likevel er det naturlig at disse artene også opptrer i reservatet; stokkand, siland, ærfugl (VU), tjeld (NT), strandsnipe, rødstilk (NT), hettemåke (CR), fiskemåke (VU), svartbak, gråmåke (VU), makrellterne (EN), ringdue, tårnseiler (NT), låvesvale, skjærpiplerke, linerle, gjerdesmett, jernspurv, rødstrupe, steinskvett, gråtrost, måltrost, rødvingetrost, møller, torsanger, hagesanger og munk.

Det er stor variasjon i plantesamfunnet langs strendene på Malmøya, som gir området en rik flora (NINA, 1994). Blant annet er det flere arter på stein- og grusstrenger som er spesielt interessante, som forekomsten av gul hornvalmue (VU) og honningkarse. Honningkarse er teknisk sett en fremmed art som har vært i Norge i snart 120 år. En har ikke sett at arten utgjør en trussel for stedegne arter på strendene hvor den forekommer, og den forekommer kun på noen få steder i Norge, slik som på Malmøya. Andre arter som forekommer er strandkjeks og østersurt (NT). Saltbendel vokser i bergsprekker, mens bred dunkjevle og kattehale opptrer i flere littoralbassenger i svabergene. I Nepegårdsbukta finnes ferskvannspåvirket driftsamfunn med arter som buestarr, bueforglemmegei, tiggersoleie og saftstjerneblom. Fjærehøymol (VU) finnes også på stranda i Nepegårdsbukta. Fjærehøymol er knyttet til driftsvoller og strender med mye driftsmateriale (Artsdatabanken). I tørrengene kan en finne nikkesmelle (NT), mens slåpetorn og trollhegg er vanlig i krattvegetasjonen.

På strendene finnes karakterarter som østersurt, strandkål og strandskolm, mens det i områdene som ligger ovenfor tidevannssonen hvor finkornet materiale ikke blir vasket ut, finnes plantesamfunn bestående av strandkjeks, rødsvingel, krushøymol, strandsmelle og strandbalderbrå (Grøstad og Melseth, 1997). Lengere inn på øya finnes en blanding av tørrenger og varmekjært strandkratt med blant annet arter som tåler tørke og varme, slik som vivendel, slåpetorn, blodstorkenebb, teiebær, legeveronika, sisselrot, einer og trollhegg.

Granskogen som vokser lengere inn på øya har sviskader på de ytterste trærne, som viser at det er sterk saltpåvirkning (Grøstad og Melseth, 1997).

I et mindre sumpområde mellom bergene vest for Flaskebukta dominerer arten bukkeblad, og den vokser her sammen med duskstarr, mannasøtgras, kornstarr, sennegrass og myrhatt (Grøstad og Melseth, 1997).

Gul hornvalmue er kjent fra Malmøya siden 1878, da botanikeren J.M. Norman først samlet arten.

Dagsommerfuglen svalestjert er observert i Nepegårdsbukta (Grøstad og Melseth, 1997).

Den rødlistede sommerfuglen karminspinner (EN) er registrert like utenfor grensa til naturreservatet, på forsvarsanlegget, men det er trolig at arten også forekommer i reservatet, da den er knyttet til åpne, tørre steder som tørrenger, strandenger og skrotmark (Artsdatabanken, 2021).

Den rødlistede arten hartmannstarr (VU) er registrert rett nord for Nepegårdsbukta, like utenfor naturreservatet. Arten har en litt spesiell økologi med en utbredelse som i hovedsak er knyttet til svaberg og bergsprekker med sesongpreget sigevannspåvirkning på kalkgrunn (Artsdatabanken, 2021). Det er mulig at arten også kan forekomme innenfor naturreservatets grenser.

I Nepegårdsbukta er ansvarsartene havstarr, buestarr og strandstjerneblom registrert, mens ved Skjærsund er spretthalen (*Archisotoma theae*) registrert. At en art er en ansvarsart vil si at Norge har over 25 % av den europeiske bestanden av arten, og dermed et ekstra ansvar når det gjelder å ivareta og forvalte denne arten.

RØDLISTEARTER BESKRIVELSE

Registrerte rødlistearter etter Norsk rødliste for arter 2021 (Artsdatabanken):

Karplanter

- Ask, *Fraxinus excelsior* (EN)
- Fjærehøymol, *Rumex maritimus* (VU)
- Gul hornvalmue, *Glaucium flavum* (VU)
- Bendelløk, *Allium scorodoprasum* (NT)
- Bukkebeinurt, *Ononis arvensis* (NT)
- Lodden vaniljerot, *Monotropa hypopitys* subsp. *hypopitys* (NT)
- Nikkesmelle, *Silene nutans* (NT)
- Snau vaniljerot, *Monotropa hypopitys* subsp. *hypophegea* (NT)
- Østersurt, *Mertensia maritima* (NT)

Sopp

- Kastanjerørsopp, *Gyroporus castaneus* (NT)
- Blek parasollsopp, *Lepiota oreadiformis* (VU)
- Grå grynmusserong, *Dermoloma cuneifolium* (NT)

Insekter

- Blank heimaur, *Formica (Coptoformica) pressilabris* (VU)

GEOLOGI BESKRIVELSE

I hovedsak består Malmøya naturreservat av bart fjell, men har også innslag av marin strandavsetning i de lavereliggende områdene av øya. Det er et tykt lag av havavsetning nordøst for Skjærsund som ligger like innenfor naturreservatet, se vedlegg (NGU, 2021).

Strandbergene består av hard, sur larvikitt, mens stredene mellom svabergene består av utvasket morenemateriale i form av grove substratfraksjoner. Det er interessante kvartærgeologiske verdier på øya med forekomster av rullestein, sandstrand og morener (NINA, 1994).

Hele Malmøya er registrert som geologisk arv (NGU, 2016). På den sørlige halvdelen av øya er det utvaskede israndavsetninger (Tjøme-Eftang trinnet). Avsmeltningen av området skjedde for ca. 11 300 år siden. Berggrunnen består av lys larvikitt (monzonitt) og pegmatitter (nefelin-pyroksen).

Det er strandvoller med forskjellig kornsammensetninger flere steder på øya. Erosjonsformer i fast fjell: P-former, isskurte svaberg og liten jettegryte på østre Låkaåsen.

Områdets verdi som geologisk arv refererer til at (gjelder hele Malmøya og ikke naturreservatet spesifikt):

- Området er mulig referanseområde for Tjøme-Eftang-Malmøya trinnet.
- Området er omfattet av landskapstyper med stor variasjon i løsmassedekke. Et eksempel på samspill mellom geologi, landskap og vegetasjon.
- Området har stor forekomst av gammel eikeskog.

KLIMAENDRING

For gul hornvalmue kan en økende temperatur bidra til å favorisere arten og gi den bedre levevilkår (Artsdatabanken). Østersurt er mer følsom for økt temperatur, og vil trolig spre seg nordover i takt med et varmere klima (Artsdatabanken).

Klimaendringene vil kunne medføre at det blir lettere for fremmede arter å etablere seg. Vegetasjonen vil dermed kreve regelmessig skjøtsel for at ikke enkeltarter skal dominere og utkonkurrere de andre. Det kan bli lettere for fremmede arter å spre seg nordover og etablere seg på øya. Varmere hav medfører også at marine arter som lever lengere sør vil kunne vandre nordover når havtemperaturen stiger, både som en respons på at havet blir varmere og de kan leve lengere nord. Det kan også være et resultat av at det lengere sør blir for varmt i vannet, slik at arten ikke lengere trives. Dette kan medføre at det dukker opp nye marine arter rundt øya.

Med klimaendringene vil en også forvente at havnivået vil stige. I henhold til nettsidene til Norsk Kilmaservicesenter for Vestfold, kan en i fremtiden oppleve at ved stigende hav, så kan det oppstå stormflo og bølger som strekker seg lengre inn på land enn tidligere, og som kan gi oversvømmelser på nye områder som i dag ikke er utsatt for slikt.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING

Det har pågått et stort arbeid med bekjempelse av fremmede arter, især rynkerose (*rosa rugosa*), i Malmøya naturreservat. Statens naturoppsyn har siden 2016 hatt oppdraget med å bekjempe rynkerose på øya. Rynkerose spres lett med frø og rotskudd utvider buskene. Den er spesielt sterk i konkurranse med andre planter, særlig på strender og sanddyner. Dette gjør at mange arter blir fortrenget. I naturreservatet er det flere av de rødlista artene som er knyttet til strendene og på strandengene, og de fleste av disse artene vil ikke greie seg i en konkurranse med rynkerose. Bekjempelsen av arten har foregått ved at buskene kuttet ned så tidlig etter løvsprett som mulig, og at en senere har sprøytet nye skudd med glyfosat når de har blitt 5-10 cm lange. De kappede skuddene kan brennes etter at de er tørket.

Arbeidet med bekjempelse av rynkerose er ikke ferdig, og det finnes enda store bestander av arten ved Skjærsundbukta og Nepegårdsbukta.

Som et resultat av klimaendringene vil det bli mer ekstremvær, vind og regn, som vil kunne gjøre at vegetasjonen og artene på Malmøya vil få sterkere saltpåvirkning ved at mer sjøvann, tang og tare blåser opp på land. I tillegg kan utsatt vegetasjon, slik som trær som står alene, lettere knekke. Kraftig vind kan også gjøre at mer av området blir forblåst/nakent da det lille jordsmonnet som finnes mellom stranda og svaberg blir blåst på havet.

TILLEGGSOPPLYSNINGER

Larvik kommune gjennomfører årlig slått av fotballsletta ved Nepegårdsbukta for å holde det åpent og tilgjengelig. Dette har delvis også omfattet slått innenfor verneområdet ned mot stranda. Ved stranda er det registrert naturtypen strandeng og strandsump, i tillegg til at den sårbare arten fjærehøymol (VU) er registrert på stranda. Fjærehøymol er i hovedsak knyttet til driftsvoller og strender med mye materiale. Det vil tilsa at arten trolig finnes i den nedre delen av stranda hvor det hoper seg opp med materialer som drives i land. I henhold til flyfoto og etter befaring av området høsten 2022, ser det ikke ut til at den nedre delen av stranda, hvor fjærehøymol er registrert, blir slått og står dermed i fred. Det er usikkerheter rundt hvorfor fjærehøymol går tilbake, men en mulighet er opphør av beite i strandsonen, en annen mulighet er tilfeldige fluktuasjoner (Artsdatabanken, 2021).

I utgangspunktet er vegetasjonen (herunder døde busker og trær) i reservatet fredet. jf. unntaksbestemmelsen § 4 punkt 6 vurderer Statsforvalteren det som lite problematisk at området fortsatt blir slått i dag som tidligere, så lenge materialet etter slåtten ikke blir liggende på marka, men fjernes slik at en unngår en gjødslingseffekt på marka. Det aktuelle området som er innenfor naturreservatet er lite (ca. 0,5 daa), og en kan ikke se at slåtten har påvirket verneverdiene i naturreservatet negativt.

Det finnes flere områder på øya som har rester etter semi-naturlige enger, og da også trolig skjellsandenger. Dette er kulturpåvirket natur hvor det ofte er knyttet mange rødlistede arter til slike enger. Det er viktig at en holder slike enger åpne og slår dem jevnlig for å unngå gjengroing og at trua arter blir utkonkurrert. Dette er noe vi per nå har for lite kunnskap om, både om hvor på øya disse engene er, hvilke arter som finnes der og eventuelt hvilke skjøtselsbehov de har. Dette er noe Statsforvalteren vil vurdere å se nærmere på, og det kan dermed bli gjennomført mer kartlegging på øya i nær framtid.

BRUK OG HISTORIKK

EIERSTRUKTUR

Malmøya naturreservat berører eiendommen til Larvik kommune: gnr./bnr. 1011/1.

VERNEPROSESS

Malmøya naturreservat var en del av verneplan for Oslofjorden - delplan Vestfold som ble vedtatt i statsråd 30. juni 2006. Planen omfattet 32 områder, hvor de fleste områdene ble foreslått som nye verneområder, mens andre ble foreslått opphevet. Felles for de utvalgte områdene var at de stort sett ble brukt til friluftsliv og rekreasjon, hvor stor ferdsel til fots og/eller i båt kan virke negativt på noen verneverdier.

Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) fikk i 2000 oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) å starte prosessen med oppstart av vern. Grunneiere ble forhåndsvarslet i 2001, med kopi til kommune, fylkeskommune, andre lokale og regionale myndigheter, nærings- og grunneierorganisasjoner og ideelle organisasjoner. I løpet av 2003 ble formelt oppstart av planarbeidet varslet og forslaget ble sendt ut på lokal høring. Fylkesmannen gav sin tilrådning til Direktoratet for naturforvaltning våren 2004, og saken ble sendt på sentral høring og Miljødepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) mottok saken fra Direktoratet for naturforvaltning høsten 2004.

Gjennom lokale høringer ble det gjort endringer i de ytre avgrensningene av Malmøya naturreservat, slik at verneområdet ble noe mindre enn først foreslått.

Det var i prosessen lagt opp til at Malmøya naturreservat skulle få utarbeidet en forvaltningsplan som i hovedsak skulle motvirke problemer, slik som plukking av sårbare planter og slitasje fra ferdsel og opphold.

Den vedtatte verneforskriften finnes på lovdata.no, samt at den oppbevares i Larvik kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

RESTRIKSJONSOMRÅDER

Det er start- og landingsforbud med luftfartøy i naturreservatet hele året, dette gjelder også for Forsvaret.

VERNEGRENSE

Etter at Malmøya naturreservat ble opprettet i 2006, ble det satt krav om at de nøyaktige grensene for reservatet skulle avmerkes i marka, og knekkpunktene skulle koordinatfestes. I 2010 ble reservatet grensemerket med aluminiumsbolter hvor det på hodene er innpreget "Verneområde" og "Miljøverndepartementet".

Grensene for naturreservatet fremgår i vedlagt kart i forvaltningsplanen, i målestokk 1:7000, som er datert Miljødirektoratet 2014.

I reservatet er det satt opp verneskilt (løveskilt) ved stier og naturlige inngangsporter for reservatet, som på svaberg ved bukter hvor det er naturlig å komme inn med båt (Nepegårdsbukta og Flaskebukta). Disse skiltene skal gjøre besøkende oppmerksomme på at de er i, eller på vei inn i et verneområde. Hvor verneskiltene er plassert i reservatet er vist på kart vedlagt forvaltningsplanen.

BRUKSHISTORIE

Før Larvik kommune kjøpte Malmøya i 2001 til friluftsmål, var den eid av Treschow-Fritzøe. Det ble da blant annet drevet oppdrett av fasan på øya, og fasanjegere overnattet i jakthytta som ligger midt på øya, utenfor naturreservatet. I 1957 ble det bygd et feriehjem for Treschow-Fritzøes ansatte. I dag er både jakthytta og det tidligere feriehjemmet i bruk som kystledhytter som en kan booke overnattinger hos. Skolene benytter blant annet feriehjemmet.

På den søndre delen av øya var det et kystfort som Forsvaret holdt operativ frem til årtusenskiftet. I dag er forsvarets bygning revet og installasjonene i fjellet er muret igjen. Det eneste som er synlig i dag er de tyske stillingene fra 2. verdenskrig.

Det har i lang tid vært drevet to gårdsbruk på Malmøya, siden 1528, men som i 1881 ble slått sammen til ett. Det er utenfor verneområdet.

FRILUFTSLIV

Det går en merket tursti gjennom Malmøya naturreservat. Det er Larvik og Omegn Turistforening som har merket stien på øya.

Det finnes flere hytter utenfor naturreservatet på øya, og det kommer en del besøkende med båt sommerstid. Besøkende bruker naturreservatet til å gå turer, bade, campe/raste og brenne bål.

Det er ikke lov å telte/campe/overnatte i hengekøye i reservatet, men det har likevel vært en del besøkende som har gjort dette. I tillegg er det en del ulovlig bålbrenning i reservatet. Bedre merking/skilting og informasjon, samt etablerte bålplasser, skal bidra til å redusere dette problemet.

På UT.no er Flaskebukta vist til som et spennende padleturmål, og som er et "SjekkUT" turmål. "SjekkUT"-turmål er en funksjon i UT-appen hvor en kan finne områder en ønsker å besøke, for så å registrere og samle på turer i appen.

JAKT OG FISKE

Det har tidligere vært drevet fasanoppdrett på øya, og det ble i den forbindelse også satt ut fasan for å drive jakt og jakttrening på disse. Dette er ikke tillatt i dag.

Jakt, fangst og fiske er tillatt i reservatet. Hvilke arter som er jaktbare/samt jakttidspunkt er regulert blant annet gjennom viltloven og forskrift om jakt og fangsttider, men også andre offentlige lovverk. Det kan være ulike reguleringer for jakttidspunkt for de ulike artene i ulike deler av landet.

Jakt som omfatter utplassering av feller og/eller oppsett av jakttårn/kamouflasjeposter, er søknadspliktige tiltak.

Dersom det er større samlinger av mennesker som skal jakte sammen eller gjennomføre jakttrening/kurs i reservatet, kan dette anses som et større arrangement, og er dermed et søknadspliktig tiltak.

Det er ikke tillatt å lage bål på andre plasser enn avmerkede bålplasser i reservatet, og det skal kun brennes medbrakt ved.

Tjølling jeger- og fiskerforening har noe aktivitet på Malmøya, og har blant annet hatt ønske om å gjennomføre ulike aktiviteter rettet mot ungdom innenfor jakt- og fiske her. Bakgrunnen for aktivitetene rettet mot ungdom er å lære dem opp i jakt, fangst og fiske, samt gamle fangstmetoder, for å sikre at neste generasjon også kan og ønsker å drive jakt. I 2022 og 2023 er det gjennomført slike prøveprosjekter som evalueres av Larvik kommune. Foreningen har også fått tillatelse (2022) til å sette ut mink-feller i reservatet for å regulere bestanden av mink. Fangst av mink vil kunne få en positiv effekt på bestanden av sjøfugl som hekker i området. Tillatelsen gjelder i første omgang ut 2024 og det er fire områder i reservatet hvor det er planlagt å sette ut feller. Fellene skal plasseres utenfor der hvor folk vanligvis ferdes og være godt merket. Det vil ikke være utplassert feller i hekkeperioden for sjøfugl.

REISELIV

DNT Larvik og Omegns Turistforening arrangerer med jevne mellomrom turer til Malmøya. Dette inkluderer turer som kun omfatter båt over til øya, samt andre fritidsaktiviteter rettet mot barn og unge.

Kystleden (som omfatter organisasjonene: Forbundet KYSTEN, Friluftsrådernes Landsforbund, Den Norske Tursitforening, Norsk Fyrforening og Norges Padleforbund) samarbeidet om å legge til rette for enkelt, miljøvennlig friluftsliv i kystsonen. Dette gjør de blant annet ved å vedlikeholde/merke stier i utmark, slik som kyststien i Tjølling som går igjennom Malmøya naturreservat.

FORSKNING OG UNDERVISNING

Området har stor vitenskapelig betydning i form av å være et referanseområde, som vil si et område hvor en kan følge den naturlige utviklingen til naturen med begrenset innblanding fra mennesker. Et referanseområde brukes gjerne også for å sammenligne områder som er påvirket/endret.

For fremtidig forskning kan slike områder spesielt være nyttig for å vurdere hvordan f.eks. klimaendringene påvirker naturens utvikling på øya, og som igjen kan brukes til å anslå hva som er naturlige endringer og hva som er menneskeskapte endringer i tilsvarende områder.

KULTURMINNER

Det er registrert et røysfelt på en strandvoll sørøst for Flaskebukta, se vedlagt kart. Trolig er dette en gravrøys, men det er uavklart fra hvilken tid og opprinnelse (Kulturminnesøk, 2022).

Det er et nedlagt forsvarsanlegg som delvis strekker seg inn i naturreservatet, rett nord for Flaskebukta.

BYGG OG INSTALLASJONER

Det ble gitt tillatelse til å etablere en steinsatt bål plass, samt en utedo, i Flaskebukta i 2020. Dette ble gjennomført av Larvik kommune.

Det finnes ytterligere to tilrettelagte bål plasser, en nordvest for Skjærsund og en nordøst for Flaskebukta, se vedlagt besøksstrategi for nærmere kartfesting.

Det er satt opp fire informasjonsskilt i reservatet, hvor to av de står på grensa inn til reservatet ved Skjærsundstranda og vest for Fortet, ett står i Flaskebukta og det fjerde står vest for Nepegårdsbukta, se vedlagt besøksstrategi for nærmere lokalisering.

MOTORFERDSEL

Det er ikke tillatt med motorisert ferdsel på land i reservatet, men motorisert ferdsel til vann (f.eks. med båt) er tillatt. De eneste veiene som er brede nok til å kunne bli benyttet til motorisert ferdsel er de som går fra forsvarsanlegget og ned til Flaskebukta, samt veien fra Flaskebukta og bort til Nepegårdsbukta.

TILLEGGSOPPLYSNINGER

Larvik kommune fikk i 2012 og 2013 tillatelse fra forvaltningsmyndigheten for Malmøya naturreservat til å hogge edelgran og plantet gran innenfor grensene til reservatet. Selve hogsten ble utført av Viken skog i samråd med Statens naturoppsyn. Det ble gitt tillatelse til å hogge edelgran og planta gran da disse ikke opprinnelig hører hjemme på øya. Edelgranen kan som fremmed art utkonkurrere opprinnelige arter på øya, og den planta grana har annet arvemateriale som ikke har gjennomgått samme utvalg som naturlig forekommende gran.

Malmøya ble kjøpt opp av det offentlige i 2021 og gitt status som et statlig sikret friluftslivsområde. Som et statlig sikret friluftslivsområde er det krav til at kommunen utarbeider forvaltningsplan for området for å sikre at friluftinteressene blir ivaretatt.

FORVALTNING

INNLEDNING

Vern av naturområder står sentralt i arbeidet med å bevare naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold.

Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfoldloven. Naturreservater opprettes for å sikre områder med truet, sjelden eller sårbar natur, eller som representerer en bestemt type natur. Videre kan områder som har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilte naturvitenskapelig verdi, vernes som naturreservat.

Naturreservatet skal forvaltes i tråd med verneforskriften. Her finnes vernebestemmelsene for naturreservatet, unntak fra vernebestemmelsen og dispensasjonsbestemmelser. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for behandling av eventuelle dispensasjonssøknader, jf. § 7 i naturmangfoldloven.

Malmøya ligger som en perle i Viksfjorden i Larvik kommune, og er nok for mange forbundet med sommerdager hvor en reiste med båt og gikk i land ved en av øyas mange bukter og svaberg for å nyte en dag på stranden. Videre strekker øyas historie seg langt tilbake, med flere ulike eiere og drift i form av jakt, ferieområde og landbruk. I dag er øya et friluftsområde med flere hytter og mange besøkende hvert år.

Malmøya ble kjøpt av Larvik kommune i 2001 og øya ble da et statlig sikret friluftslivsområde. I 2006 ble den sørlige delen av Malmøya vernet som et naturreservat.

I henhold til formålsparagrafen (§ 2) i verneforskriften for Malmøya naturreservat er formålet med vernet å bevare et spesielt og variert kystområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har også særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og er egenartet i form av stor variasjon i strandtyper, så som rullesteinstrand, sandstrand, svaberg, og vegetasjonstyper, så som tangvollsamfunn, tørrenger, strandkratt og vindpint skog. Dessuten er området voksested for nasjonalt svært sjeldne og truede arter.

TILTAKSPLAN

ID_TILTAK	PR	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV V00002 468_00 000000 1	1	Arbeide videre med bekjempelse av fremmedarten rynkerose, da med fokus på Nepegårdsbukta og Skjærsund.	Uttak av fremmede arter	Ikke valgt			
ID_TILV V00002 468_00 000000 2	2	Registrering av ulovlige bålplasser i reservatet. Dette for å få en oversikt over antall og plassering i reservatet. Ulovlige bålplasser skal så fjernes.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt			
ID_TILV V00002 468_00 000000 6	3	Overvåke og eventuelt bekjempe eksemplarer av rynkeroser i Flaskebukta for å sikre at den fremmede arten ikke får etablert seg her på nytt.	Uttak av fremmede arter	Ikke valgt			

SKJØTSELSPLAN

Planbehov er ikke avklart

BESØKSFORVALTNING

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

FORVALTNINGSUTFORDRINGER

For Malmøya naturreservat er de største utfordringene:

1. Fremmede arter
2. Ulovlig bålbrekking og telting

1) Ulovlig bålbrekking og telting

Ulovlig bålbrekking og telting innenfor naturreservatets grenser har vært et kjent problem i flere år. Før Malmøya fikk et naturreservat, var det vanlig å kunne telte og brenne bål over hele øya, og dette er for flere en tradisjon en ønsker å fortsette med også i verneområdet. Likevel er det slik at vernet setter begrensninger på hva som er tillatt i naturreservatet, og da er både bålbrekking og telting regulert/ikke tillatt.

- Bålbrekking

Det er satt opp nye informasjon- og forbudsskilt som skal tydeliggjøre forbudet, og det er etablert tre bålplasser i reservatet som kan benyttes av besøkende. Bruk av disse bålplassene vil ikke medføre skader på naturverdiene i reservatet. Disse er forsøkt plassert på de mest besøkte delene av reservatet hvor det er naturlig at de besøkende vil passere. Disse bålplassene vil også kunne vedlikeholdes ved behov. Bålbrekking på andre steder enn opparbeidede bålplasser kan gjøre skade på geologien/grunnen og vegetasjonen, i tillegg til at de ofte genererer søppel og annet avfall rundt bålplassen, og er ikke tillatt. På etablerte bålplasser kan en kun brenne ved som er medbrakt, det vil si at det er ikke tillatt å ta død ved fra bakken eller trær, eller rive av bark fra trærne til bruk som opptenning, da all vegetasjon er vernet mot skader.

Det ble etablert tre bålplasser i reservatet i 2020. Høsten 2022 var Statsforvalteren på befarung i reservatet, og oppdaget åtte andre tillagde bålplasser. Disse ble fjernet.

Det kan være ulike årsaker til at det blir brent bål på andre steder enn opparbeidede bål plasser. Forvaltningsmyndigheten må se på hvilke virkemidler som kan iverksettes for å bøte på dette problemet.

Mulige tiltak for å bøte på problemet er å bedre skiltingen til de etablerte bål plassene, da blant annet skilt som gjør det enklere for besøkende som kommer med båt til å se hvor bål plassene finnes. Ved ankring i en av naturreservatets mange bukter, kan det være at besøkende ikke ser skiltingen til bål plassene, da de ikke nødvendigvis skal bruke stinettet i området. Et annet tiltak vil være å vurdere om det er behov for å etablere flere bål plasser i reservatet slik at en unngår ulovlige bål plasser. Det er også mulig at de ulovlige bål plassene som Statsforvalteren oppdaget under befarings, var gamle bål plasser som ble laget før forbudet tredde i kraft, og at ved å fjerne disse, så vil det ikke komme nye bål plasser på samme sted. Statsforvalteren vil uansett følge med på denne utviklingen, blant annet ved å gjennomføre en registrering av ulovlige bål plasser i verneområdet, og følge med på utviklingen. På bakgrunn av dette vil en vurdere om det er behov for nye tiltak eller endringer i besøksstrategien, men per dags dato er det ikke aktuelt å etablere flere bål plasser i reservatet.

Et annet tiltak kan være å gi en bredere informasjon til besøkende om hvilke regler som gjelder for telting og bål brenning i naturreservatet før besøks sesongen starter opp for fullt. Dette kan gjøres ved bruk av digitale plattformer som for eksempel hjemmesidene til Statsforvalteren og Larvik kommune. Det er ofte nødvendig med en årlig påminnelse ut til befolkningen om ulike forbud i tida før utesesongen starter, da det er lett å glemme hva som er tillatt og ikke i ulike verneområder. For de delene av Malmøya som ligger utenfor naturreservatet er det andre regler som regulerer hva som er tillatt og ikke (friluftsløven). Tidligere har det også stedvis vært en feilmarkering av vernegrensa til naturreservatet, som kan ha medført noe usikkerhet over hvor vernet starter og hva som er tillatt hvor. Verneskiltene er nå på riktig plass i terrenget.

- Telting

Årene under koronapandemien (2020-2022) gjorde at nordmenn flest måtte ty til lokale reisemål for å komme seg på tur, og dette gjorde at friluftslivet fikk seg en opptur på både godt og vondt. Flere fikk øynene opp for at den norske naturen også kan by på spektakulære opplevelser, og omsetningen av blant annet campingutstyr, som hengekøyer til overnatting, skjøt i været. At vi benytter oss av de nære turområdene er i seg selv positivt både for den fysiske og psykiske helsen, men at flere også kom seg ut gjorde at vi fikk flere "førstegangs-campere". Disse har ikke nødvendigvis satt seg godt nok inn i ulike lovverk og vanlig skikk når det gjelder å ferdes i naturen, inkludert regler knyttet til ferdsel i verneområder.

Da naturreservatet ble opprettet var forbudet mot camping og telting rettet mot den form for camping som var vanlig på tidlig 2000-tallet, med bruk av telt. Siden dette har endret seg, og blant annet hengekøye er blitt et populært alternativ til telt, så er også hengekøye å anse som camping og dermed omfattet av forbudet. Problemet med hengekøyer er blant annet oppheng. Ved overnattingssteder er vegetasjonen mer utsatt for tråkkskader. Forsøpling kan også være et problem i tilknytning til overnatting og camping.

For å sikre at bruken av Malmøya naturreservat skjer i henhold til verneforskriften og med tanke på å ivareta naturverdiene som finnes her, vil det i tillegg til god informasjon og skilting, være kontroll i området fra Statens naturoppsyn. Besøkende som ikke etterfølger reglene rundt overnatting og bålbrekking risikerer å bli anmeldt for brudd på verneforskriften. Det er en begrenset del av Malmøya som er naturreservat. Bålbrekking og overnattinger kan legges til områder utenfor reservatets grenser.

2) Bekjempelse av fremmede arter

Det er et pågående arbeid med å bekjempe fremmedarten rynkerose (SE) som har etablert seg i Malmøya naturreservat. Rynkerose har svært høy risiko for spredning (SE). Statens Naturoppsyn (SNO) har siden 2011 drevet med aktiv bekjempelse av rynkerose på vegne av forvaltningsmyndigheten. Arbeidet har vært avgrenset til Flaskebukta hvor det har vært en stor og gammel bestand av rynkerose. Metoden for bekjempelse har vært å kutte ned planten, og fra 2016 har SNO sprøytet plantene med glyfosat. Våren 2022 ble det kun funnet fem planter i Flaskebukta, og arbeidet med å bekjempe den fremmede arten her er å anses som ferdig. Likevel er det flere områder i reservatet, ved Skjærsund og Nepegårdsbukta, som har store bestander av rynkerose, og disse bør også bekjempes.

Arbeidet vil dermed fortsette, men forflytte seg til andre deler av øya. Vanligvis tar det fem år med bekjempelse av rynkerose før den er borte, men det kan ta lengere tid dersom det er store og gamle bestander. For eksempel kan en enkelt plante dekke et areal på opptil 100 m². Det har vært registrert rynkerose på Malmøya siden 1940, som er en av de første stedene i Norge hvor arten først forvillet seg. I tillegg til den aktive bekjempelsen, så skal det være jevnlig overvåking over de bekjempede områdene for å sikre at arten ikke får fornyet fotfeste. Rynkerose kan spres med havstrømmen fra andre områder. Dette gjør det vanskelig å bekjempe den totalt, men ved rask oppdagelse og iverksetting av tiltak, vil det være lettere å holde artene på et lavt nivå og begrense spredningen i området. Det finnes en del hytter

på Malmøya, samt at det kommer en del besøkende til øya, spesielt sommerstid. Hageavfall på avveier er en potensiell kilde til spredning av fremmede arter. I tillegg kan besøkende, uten å være klar over det, være bærere av frø og sporer fra fremmede arter. Dette kan skje for eksempel ved at frø/sporer har festet seg på klær og sko til besøkende som har vært i områder med fremmede arter.

Bekjempelse av rynkerose kan være svært vanskelig, spesielt om planten har fått spredt seg over et stort område. Sprøyting med glyfosat og nedkapping av planten året etterpå anses som en av de beste måtene å bekjempe planten på. Hver plante/busker bør da minimum sprøytes to ganger i løpet av samme sesong. Glyfosat er et stoff som tas raskt opp i planten og eventuelle rester bindes godt opp i jorda. Nedbryting av stoffet fremmes av mikrobiell aktivitet og høy temperatur. Sprøyting er ofte en bedre metode for bekjempelse da rynkerose reagerer svært kraftig på metoder som nedkapping, beiting, slått, harving og brenning. Da setter den nye skudd fra jordstengelen, som kan ligge langt unna morplanten.

En viktig del av forvaltningen av verneområder er å overvåke naturverdiene som ligger til grunn for vernet og sikre at de ivaretas. Registrering av tilstand og overvåking av utviklingen av disse verdiene er nødvendig for å kunne konstatere eventuelle endringer, samt at forvaltningsmyndigheten skal ha best mulig kunnskapsgrunnlag tilgjengelig. For å kunne overvåke tilstanden er det nødvendig å utforme bevaringsmål for området som skal overvåkes for å følge med på utviklingen. For Malmøya naturreservat er en trussel mot naturverdiene fremmede arter, spesielt rynkerose. Det skal derfor gjennomføres overvåking av rynkerose for å sikre at antallet ikke øker og sprer seg videre i reservatet, som beskrevet nærmere i bevaringsmål ovenfor.

Bekjempelse av fremmede arter er et arbeid som i praksis aldri tar slutt, da det hele tiden vil komme inn arter som prøver å etablere seg, spesielt med tanke på at klimaendringene gjør det mer gunstig for arter å etablere seg på nye områder hvor de tidligere ikke hadde mulighet. Det at folk nå også er mer aktive til å reise rundt i verden bidrar også til at fremmede arter sprer seg, og gjør det vanskelig å unngå at nye arter kommer til. Det som er mulig er å holde antall fremmede arter på et lavt nivå, og sørge for at de ikke får dominere og utkonkurrere den naturlige floraen.

NATURMANGFOLDLOVEN

Da naturmangfoldloven ble vedtatt i 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. § 77 i naturmangfoldloven.

Dette delkapitlet beskriver hvordan naturmangfoldloven har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldlovens §§ 8-12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og at det skal fremgå av beslutningen hvordan prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Det skal videre legges vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen. Det finnes flere eldre rapporter som beskriver floraen og vegetasjonen på øya, i tillegg til kartlegginger av naturtyper etter DN-håndbok 13 og 19, basiskartlegging etter NIN-metodikken fra 2015 og registreringer av arter på Artskart. Av artsregistreringer er det flere av nyere dato.

Etter § 9 i naturmangfoldloven skal det foreligge tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om hvilken virkning et tiltak får for naturmiljøet, og dersom dette ikke er tilstrekkelig skal en ta sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet (føre-var-prinsippet). Selv om kunnskapsgrunnlaget for mye av naturtypene er av eldre dato, er det lite trolig at naturmangfoldet har endret seg i stor grad. Videre er området generelt lite påvirket, med unntak av det som er knyttet til friluftsliv, som gjør at skader på naturmangfoldet trolig er begrenset. "Føre-var-prinsippet" blir derfor benyttet i mindre grad.

Etter § 10 i naturmangfoldloven skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det er begrenset med aktiviteter i reservatet, med unntak av friluftsliv, som turgåing, bading og bålbrenning. Det er gjort tiltak for å sikre at det kun er bestemte plasser en kan brenne bål og stien som benyttes er godt merket slik at andre deler av reservatet blir brukt i mindre del. Det er videre begrenset med aktiviteter i reservatet som kan være forstyrrende eller påvirke verneverdiene negativt, slik at den samlede belastningen på verneverdiene er begrenset.

Etter § 11 i naturmangfoldloven skal den som ønsker å gjennomføre tiltak som kan få negative konsekvenser for naturmiljøet, dekke kostnadene for at tiltaket ikke gjør skade eller i det minste begrenser skadeomfanget. Denne bestemmelsen er ikke aktuell

for arbeidet med forvaltningsplanen.

Etter § 12 i naturmangfoldloven skal en ta utgangspunkt i de beste driftsmetoder og teknikker som sikrer best samfunnsmessige resultater. I forbindelse med arbeidet med å bekjempe den fremmede arten rynkerose har det blitt bruk plantegift som kan indirekte påvirke andre planter og arter på øya på en negativ måte. Likevel har Statsforvalteren vurdert at fremmede arter utgjør en større risiko enn hva bruken av kjemikalier i denne sammenhengen, at det blir den beste teknikken for å gjennomføre tiltaket. Ellers er det begrenset med tiltak som skjer i reservatet, med unntak av oppsetting av informasjonsskilt og bålplasser som begge deler er med på å sikre at naturverdiene ivaretas, og er plassert i deler av reservatet hvor en har vurdert at de ikke medfører noen form for skade eller negativ effekt på naturverdiene.

VERNEFORSKRIFT URL

<https://lovdata.no/forskrift/2006-06-30-846>

SENTRALE FØRINGER

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 i naturmangfoldloven gjelder isteden for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i § 77 i naturmangfoldloven). § 48 i naturmangfoldloven gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig.

Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som en ikke kunne forutse, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsen og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en "kan"-regel, som vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering i hvert enkelttilfelle om det kan og bør gis en dispensasjon.

§ 47 i naturmangfoldloven gir generelle regler for forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir også adgang til, i skjøtelsøyemed, å treffe tiltak som vernebestemmelsen ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren å drifte området på en bestemt måte.

Med hjemmel i § 47 i naturmangfoldloven kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- og kulturtilstand som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerne vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet, kan ikke skje med hjemmel i § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme frem, gir § 72 i naturmangfoldloven adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren om mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i § 47 i naturmangfoldloven krever avtale med grunneier.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS RETNINGSLINJER

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Jakt og fangst	§ 3.2, § 4.3 og § 4.4	<p>I naturreservatet er det forbudt å påføre dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, enhver form for skade og ødeleggelse, jf. § 3 punkt 2. Likevel er ikke forbudet til hinder for å drive jakt, fangst og fiske i reservatet etter gjeldende lovverk, jf. § 4 punkt 3. Det er tillatt å sanke skjell i reservatet, men det er ikke tillatt å skrape løs skjell fra svaberg/steiner og lignende, jf. § 4 punkt 4. Det er ikke tillatt å sette ut feller, for eksempel til å fange mink, i reservatet i forbindelse med jakt, da dette vil falle inn under § 3 punkt 3 om "forbud mot midlertidige innretninger". Dersom en ønsker å plassere ut feller, må en søke om tillatelse hos forvaltningsmyndigheten. Utsetting av feller for å fange mink, en fremmedart som ikke er ønskelig i reservatet, er forvaltningsmyndigheten i utgangspunktet positiv til. Ved ønske om utplassering av feller skal det i søknaden gis informasjon om lokalisering av fellene, hvor ofte fellene skal sjekkes og over hvor lenge de skal være utplassert. Tiltakshaver skal også sørge for at fellene ikke blir til hinder for bruken av området, og ikke medfører skade og forstyrrelser på andre arter i reservatet.</p>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Motorferdsel	§ 3.4	<p>Det er ikke tillatt med motorisert ferdsel til lands i Malmøya naturreservat, med unntak på eksisterende veier, jf. § 3 punkt 4. I Malmøya naturreservat er det kun noen få stier hvor dette kan tenkes å være aktuelt. Det gjelder de stiene/veien som går fra Flaskebukta og opp til forsvarsanlegget og til Nepegårdsbukta. Av disse veiene er det veien opp til forsvarsanlegget som virker å være mest robust, da den er steinsatt og opparbeidet i større grad enn den til Nepegårdsbukta. Disse ferdselsveiene har i dag mer preg av å være mer sti enn vei. Vi vurderer det derfor slik at all motorisert ferdsel på land i naturreservatet er forbudt. Start og landing med luftfartøy er ikke tillatt innenfor naturreservatets grenser, jf. § 3 punkt 4, og er dermed et søknadspliktig tiltak. Forbudet gjelder også for Forsvaret. Motorisert ferdsel til vanns er tillatt i naturreservatet.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan ved enkelte tilfeller, etter søknad, gi tillatelse til nødvendig motorferdsel. Dette i forbindelse med ulike tiltak som drift og vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet og som er i tråd med forvaltningsplanen etter § 7. Dette gjelder også for nedlagte forsvarsanlegg og for stier anlagt etter § 4 nr. 8, jf. § 4 punkt 5.</p>	

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Camping og overnatting	§ 3.7	<p>I naturreservatet er det ikke tillatt med camping, teltslagning og oppsett av kamouflasjeinnretninger for fotografering, jf. § 3 punkt 7. Camping omfatter både oppsett av telt, lavvo og lignende, men også bruk av hengekøye for overnatting. Camping i naturreservatet kan medføre større og raskere slitasje på vegetasjonen enn ved enkle dagsbesøk i verneområdet. I tillegg medfører camping forstyrrelser over en lengere periode, både for dyrelivet og besøkende, i området. Camping/telting i reservatet fører også til mer forsøpling i området. Selv om det finnes en utedo ved Flaskebukta, og den trolig blir benyttet av flere besøkende, vil det alltid være noen som heller benytter naturen, spesielt om de har en leirplass som ikke er like ved Flaskebukta. Forbudet er ikke til hinder for at en kan komme på dagsbesøk til naturreservatet og da for eksempel henge opp en hengekøye til bruk den tiden en er på besøk i området, under forutsetning om at en ikke skader trærne når en henger opp hengekøya, men det er ikke tillatt å overnatte i reservatet.</p>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Arrangementer	§ 3.6 og § 5.4	<p>Det er ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer, jf. § 3 punkt 6. Videre kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til avgrenset bruk av reservatet til arrangementer, jf. § 5 punkt 4. For at arrangementer skal kunne tillates etter § 5 punkt 4, så må dette være svært begrensede arrangementer med et fåtall personer og i en del av reservatet som er mindre utsatt for skade i form av f.eks. tråkk og slitasje. Forvaltningsmyndigheten vil i hvert enkelt tilfelle vurdere om det kan tillates noen form for arrangement i reservatet, og da med vilkårssetting som kan regulere hvor og når det kan gjennomføres. Forbudsbestemmelsen sikter mot ferdsel utover vanlig ferdsel til fots. Det vil si at bestemmelsen ikke er til hinder for vanlig ferdsel til fot i regi av ideelle lag og foreninger, universiteter, skoler og andre institusjoner, når antallet ikke oversiger en vanlig skoleklasse (ca. 30 personer). Forvaltningsmyndigheten kan også i særskilte tilfeller anse mindre samlinger av mennesker til å falle inn under forbudsbestemmelsen, men da vil det være formålet med arrangementet som avgjør dette. Dette vil være arrangementer som har formål som vil kunne være forstyrrende, medføre slitasje eller på annet vis være i strid med formålet med vernet.</p>	

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Bruk og drift av veier/stier	§ 3.5, § 4.5, § 5.1 og § 4.8	<p>I henhold til verneforskriften er det tillatt å sykle, ri og bruke hest og kjerre på veier godkjent i forvaltningsplan etter § 7, jf. § 3 punkt 5. Det er kun stiene/veiene ned til Flaskebukta fra forsvarsanlegget og Nepegårdsbukta som kan være egnet til sykling og ridning. Sykling og ridning kan medføre større slitasje enn ved vanlig turgåing. Vi kjenner ikke til ønsker om å sykle eller ri i reservatet og etablerer derfor ikke retningslinjer for dette nå. Det er i henhold til forskriften tillatt å drifte og vedlikeholde veier og stier som er i bruk på fredningstidspunktet og som er i tråd med forvaltningsplanen, jf. § 4 punkt 5. I forbindelse med slik drift og vedlikehold, så kan det søkes om tillatelse til bruk av nødvendig motorferdsel, jf. § 5 punkt 1. Med vedlikehold menes tiltak eller arbeid for å holde veien/stien ved like i samme standard som på vernetidspunktet. Det vil si at vedlikeholdsarbeidet ikke kan føre til at veien eller stien endrer karakter eller får en standard som for eksempel åpner for annet enn tradisjonell bruk. En merket tursti går gjennom naturreservatet og denne blir skjøttet/ryddet hvert år på dugnad av hytteeierne på øya. Dette dreier seg om å opprettholde tradisjonell bruk av stien, og forvaltningsmyndigheten vurderer at slik skjøtsel er omfattet av unntaket i verneforskriften § 4 punkt 5. Vegetasjonen som ryddes skal legges igjen i naturreservatet ved siden av stien, på en måte som ikke kan regnes som skjemmende. Kvist skal ikke samles i hauger. Vegetasjon (planter, busker, trær) skal ikke tas ut av reservatet. Dersom det skulle være trær som ligger over stien, skal en kun kappe bort den delen som blokkerer stien og la resten ligge. Eventuelt kan en dra treet ut av stien. Dagens stier i naturreservatet er turstier. Disse kan trenge</p>	

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
			<p>vedlikehold i form av merking og eventuell rydding for å sikre fri ferdsel. Merking av stier skal skje i beskjedent omfang, som vil si at en kun skal sette opp noen få merker for at stien skal være tydelig, og ikke overdrive bruken av merker.</p>
	Skjøtsel og rydding av vegetasjon	§ 3.1, § 3.3, § 4.8 og § 4.6	<p>Vegetasjonen i naturreservatet er fredet mot skader og ødeleggelser, og det er ikke tillatt å iverksette tiltak som kan endre naturmiljøet, jf. §§ 3 punkt 1 og 3. Se forrige punkt for vegetasjonsrydding rundt stier. Det er i verneforskriften åpnet opp for at en kan tillate rydding av busker og annen vegetasjon som vokser på gammel inmark i tråd med forvaltningsplan etter § 7, jf. § 4 punkt 6. Som det fremgår av flyfoto fra 2021, er den eneste inmarka som går inn i reservatet den ved Nepegårdsbukta. Her er det registrert en kalkkrik eng i 2000 etter DN-håndbok 13. Dette området blir årlig slått av Larvik kommune for at det skal holdes åpent. I henhold til verneforskriften kan det kun tillates rydding av busker og annen vegetasjon på etablert inmark. Forvaltningsmyndigheten ser positivt på det å holde enga åpen med tanke på ivaretagelse av naturverdier knyttet til skjøttede strandenger. Høyet skal fjernes etter at marka er slått, slik at det ikke blir en gjødslingseffekt på enga.</p>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Informasjonspunkter	§ 3.3, § 4.7 og § 5.1	<p>Det er i henhold til § 3 punkt 3 ikke tillatt å iverksette tiltak som kan endre naturmiljøet, slik som oppsett av innretninger. Oppsett av informasjonspunkter/skilt er likevel tillatt etter § 4 punkt 7 i henhold til forvaltningsplan. Det er utarbeidet fire punkter i reservatet hvor det er informasjonsskilt om naturreservatet i form av naturverdier og hva som er tillatt og ikke. Informasjonspunktene er etter merkevaren fra Miljødirektoratet. Disse skiltene vil bli vedlikeholdt og skiftet ut ved behov. Som hovedregel skal materiale fraktes inn til fots eller med bruk av båt, men dersom det er spesielt tunge ting som ikke kan fraktes inn på annet vis, kan en vurdere å tillate motorferdsel på land. Dersom noen ønsker å sette ut mindre skilt/plakater som tar for seg spesifikke temaer som ikke blir omtalt på informasjonspunktene til forvaltningsmyndigheten, er dette søknadspliktige tiltak.</p>	

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Rasteplasser, sanitæranlegg og fortøyningsanlegg	§ 4.9	<p>Det er etablert tre bålplasser, samt en utedo, i naturreservatet. Disse trenger noe vedlikehold for å opprettholde akseptabel standard og unngå forsøpling. Det er i henhold til forskriften § 4 punkt 9 tillatt å etablere og vedlikeholde rasteplasser med tilhørende ildsteder/grillplasser, avfalls- og sanitæranlegg i tråd med forvaltningsplan etter § 7. Siden det alt er etablert tre bålplasser og satt opp en utedo i Flaskebukta, ser vi ikke behov for mer tilrettelegging av denne typen nå. Det er Larvik kommune som har ansvar for å sikre at utedoen er i drift og vedlikeholdt. Dersom det skulle bli nødvendig med noe mer enn vedlikehold, som f.eks. utvidelse av anlegget, må slikt søkes om til forvaltningsmyndigheten. I dag finnes det flere fortøyningsbolter utenfor reservatet, og det er ukjent hvor mange og/eller om det finnes slike bolter innenfor reservatet. Besøkende til Malmøya kommer ofte i privat båt, men fortøyer da trolig båten langs deler av øya som ikke er reservat eller kun med anker inne i buktene. Dersom det er ønskelig å etablere fortøyningsanlegg i reservatet, er dette et søknadspliktig tiltak.</p> <p>Det er ikke tillatt å brenne bål i naturreservatet, unntatt på opparbeidet ildsted/grillplass fastsatt i forvaltningsplanen etter § 7, jf. § 3 punkt 8. I forbindelse med utarbeidelse av besøksstrategi for Malmøya naturreservat, ble det opprettet tre bålplasser i reservatet som kan benyttes til bålbrekking (se vedlagt besøksstrategi for kart over lokaliseringene). Disse bålplassene kan videre vedlikeholdes, jf. § 4 punkt 9. Det er kun tillatt å brenne medbrakt ved på bålplassene, siden vegetasjonen i naturreservatet er fredet, jf. § 3 punkt 1. Det vil si at en ikke kan brenne greiner og kvister som plukkes fra bakken (død ved),</p>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
			<hr/> <p>eller brette av greiner fra trær/busker i reservatet. Dersom det skulle vise seg at etablerte bålplasser ikke hjelper med tanke på å redusere problemet med ulovlig bålbrekking i reservatet, kan forvaltningsmyndigheten vurdere om bålplassene burde være plassert andre steder i reservatet og/eller om det kan være behov for opprettelse av flere bålplasser slik at en holder bålbrekkingen til bestemte områder i reservatet. Dersom det skulle vise seg at noen av de etablerte bålplassene får negativ effekt på verneverdiene eller medfører andre negative konsekvenser for naturreservatet, så kan disse bli flyttet eller fjernet.</p> <hr/>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
	Fremmede arter - bekjempelse	§ 3.3 og § 7	<p>Det er i utgangspunktet ikke tillatt å bruke kjemiske bekjempelsesmidler i reservatet, da dette kan endre naturmiljøet, jf. § 3 punk 3. Likevel har forvaltningsmyndigheten siden 2016 benyttet kjemiske bekjempelsesmidler der det har vært nødvendig i forbindelse med bekjempelse av den fremmede arten rynkerose i reservatet. Bruken har vært under kontrollerte forhold og gjennomført av Statens naturoppsyn. Forvaltningsmyndigheten har i dette tilfellet vurdert at tiltaket har vært mer nyttig enn skadelig på naturmangfoldet, og at tiltaket kan anses som et skjøtselstiltak som forvaltningsmyndigheten kan iverksette etter § 7 i verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten vil ellers være svært restriktiv til å tillate bruk av kjemiske bekjempelsesmidler i verneområdet i andre settinger. Mekaniske virkemidler (klipping, fjerning) for bekjempelse av fremmede arter er å foretrekke fremfor bruk av kjemiske virkemidler, men dette vurderes etter hvilken fremmedart en har som formål å bekjempe.</p>

TILLEGGSPPLYSNINGER

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter dispensasjon, er beskrevet i verneforskriften og retningslinjene i forvaltningsplanen (se ovenfor). Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsen skal inneholde:

1. Tiltakshavers/søkers navn og adresse.
2. Kart med inntegnet plassering av tiltaket.
3. Beskrivelse av tiltaket, omfang, varighet og tidspunkt.

Lovverk

Verneforskriften for Malmøya naturreservat er gjeldende lovverk for verneområdet. Søknader om dispensasjon fra verneforskriften sendes forvaltningsmyndigheten (Statsforvalteren i Vestfold og Telemark). Det kan kun gis dispensasjon til tiltak som verken går imot verneformålet eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også gis dispensasjon dersom tiltaket er av vesentlige samfunnsinteresser eller andre spesielle/særlige bagatellmessige tiltak som ikke er i strid med verneformålet.

Vilkår for dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for dispensasjoner. Det skal alltid vurderes om det skal settes vilkår til tillatelser for å ivareta verneformålet.

Vedtak

Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregistrert og er tilgjengelige for offentligheten. Det er klagerett på alle enkeltvedtak.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn har ansvar for oppsyn i Malmøya naturreservat. De fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. Oppsynsordningen skal være tilstrekkelig til å fange opp og dokumentere utviklingstrekk og trender i forhold til verneformålet. Forvaltningsmyndigheten skal inngå årlige eller

mer langsiktige oppsynsavtaler, med presiseringer over hva som er viktig å følge opp de spesifikke årene. Oppsynet har ansvar for å holde regelmessig kontroll med at grensemerkingen, skiltingen og informasjonstavlene er intakte. Dette skal skje minimum en gang per år. Dersom det oppdages eventuelle mangler eller behov for utskiftninger, skal oppsynet informere forvaltningsmyndigheten om dette, og supplerende grensemerking og skilting, samt erstatte/reparere informasjonspakater skal utføres så snart som mulig.

Forvaltningsplan for statlig sikret friluftslivsområde

Det foreligger en forvaltningsplan utarbeidet av Larvik kommune som tar for seg det statlig sikret friluftslivsområdet Malmøya. Denne planen tar sikte på å sikre allmennhetens rett til bruk av området og ivaretagelse av friluftslivsinteressene i området, samt skjøtsel av vegetasjonen, bygninger og stier på øya. Den nyeste planen skal gjelde for perioden 2022-2032. Denne planen gjelder ikke innenfor Malmøya naturreservat, men det resterende arealet. Likevel er det fornuftig at en ser disse to planene i sammenheng, da det som skjer utenfor reservatet kan få innvirkning på det som skjer i reservatet.

KUNNSKAPSGRUNNLAG

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Artsdata banken	202 1	Norsk rødliste for arter 2021		https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlister/arter/2021/
Lundberg , A. og Rydgren, K.	199 4	Havstrand på Sørøstlandet - Regionale trekk og botaniske verdier, rapport nr. 47	Norsk institutt for naturforskning (NINA)	

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Johannes sen, K.	1997	Fugleregistreringer og fuglebiotoper på Malmøya, juni 1997	Norsk Ornitologisk Forening avdeling Vestfold	
Grøstad, T. og Melseth, T.,H.	1997	Malmøya - En botanisk utredning		
Norges Geologiske Undersøkelser (NGU)	2021	Geologien i min kommune	Norges Geologiske Undersøkelser	https://www.ngu.no/emne/kartpa-nett
Skagerrak Forlag og Fylkesmannen i Vestfold	2014	Natur i Vestfold - veiviser til naturvernområdene og Færder nasjonalpark. Malmøya naturreservat.	Skagerrak Forlag og Fylkesmannen i Vestfold	
Norges Geologiske Undersøkelser (NGU)	2016	Geosted: Malmøya	Norges Geologiske Undersøkelser	https://geo.ngu.no/kart/geologisk-arv-mobil/

VEDLEGG

FILVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
06.03.2023	Bilder fra Malmøya naturreservat - oktober 2022		
08.11.2023	Besøksstrategi Malmøya Naturreservat		

KARTVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
12.09.2022	Vernekart Malmøya naturreservat, 2014		
12.09.2022	Informasjonsskilt Malmøya naturreservat		
12.09.2022	Kulturminne - Røys	Kulturminnesøk.no	
12.09.2022	Grensemerking av Malmøya naturreservat		
22.09.2022	Løsmassekart Malmøya naturreservat	https://geo.ngu.no/kart/minkommune/	
01.11.2022	Oversikt over verneskilt i Malmøya naturreservat		Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
13.03.2023	Plassering av informasjonsskilt i Flaskebukta		Statsforvalteren i Vestfold og Telemark